

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, hāt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisil se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Novo ime, staro plačilo.

Čedalje trje hodi ljudem za denar in vsak gleda, kako si kje olajša breme, ki mu leži več ali manj trdo na ramenih. V drugih rečéh gredó sicer ljudem misli in želje precej križem, v tem pa jim jih strne človek lahko v eno, v željo, naj ne gre to več naprej! Ali od želje do resnice je dolga pot, sreča za-nj, kdor ji pride do konca!

Tudi naša gospôda gori v dež. odboru čuti enako breme na sebi. Vsako leto je treba več denarja za razne potrebe in naprave, ki jih vzdržuje dežela in dohodki, to je davki, ki tekó v razne predale dež. kase, so že v nekaterih rečéh prepičili. Kaj si hoče v tem gospôda v dež. odboru? Pred seboj vidi le dvoje, ali naj vzviša dohodke, torej davke ali pa naj pristrizhe stroške. Prvo skorej ni več mogoče, drugo pa ji ne kaže in vendar mora seči po eno. Klešče ali škarje, eno mora vzeti v roke.

Dež. zbor je prišel lani na to, da mu izmanjkuje v enem predalu dež. kase denarja in sicer v tistem, iz katerega plačuje pokojnino učiteljem in njih udovam, pa vzrejnino njih sirotam. Primankljaj še lani ni bil velik ter še ni presegel svote 892 gld, toda ta primankljaj postane z vsacim letom večji, kajti vsako leto je več učiteljev in stopi jih tudi več v pokoj, ko so jim leta dotekla. To je gotovo, ali svota, iz katere se jim plačuje vpokojnina, raste le po malem. Leta 1876 se je vplačalo vpokojnine učiteljem 26.161 gld. 39 $\frac{1}{2}$ kr., udovam učiteljev 7698 gld. 15 kr. in za vzrejo sirot učiteljev 2855 gld. 47 kr.

Leta 1886, tedaj deset let pozneje, bilo je že vse drugače. Tisto leto se je plačalo pokojnina učiteljem že 70.738 gld. 86 $\frac{1}{2}$ kr., in njih udovam pa 29.979 gld. 88 kr. in vzrejnina sirot 5185 gld. 92 kr. Po takem je bilo torej leta 1886 pri učiteljih za njih vpokojnina za 44.577 gld. 47 kr. in pri udovah za 22.281 gld. 73 kr., pri sirotah pa vzrejnina za 2330 gld.

in 55 kr., v celem torej za gotovih 69.189 gld. in 75 kr. več stroškov, kakor leta 1876.

Kakor se lahko izračuni, naraste čez deset let, tje do leta 1879, stroškov pri vpokojnini učiteljev na 1.317.625 gld., pri vpokojnini udov in vzrejnini sirot učiteljev pa na 490.695 fl. vskup, torej na dobro štetih 1.808.320 gld., to je že blizu do 2 milijonov goldinarjev. Proti tem stroškom pa rastó prihodki, iz katerih je plačevati stroške, le za nezadostno svoto ali bodo brž celo manjši, kakor pa večji, vsekako pa ne bodo v nobenem razmerju s stroški. Ti so, ako pojde tako naprej, gotovi, kdo pa jih še zmore tistokrat, to se ne more reči.

Gledé na to je bilo pač sitno delo za dež. odbor in vendar se ga je moral lotiti, ker mu ga je dež. zbor dne 10. januarija 1887 naložil — to namreč, naj preudarja in predloži dež. zboru, čem prej je mogoče, nasvete, kakó da pride dež. kasa do denarja, naj še zmore toliko stroškov, ne da bode treba seči v druge predale po-nj. Gospoda v dež. odboru se je tudi brž lotila dela ali kaj je spravila na svitlo? Odgovor: Klešče za davkoplačilce in torej višje davke.

Nasveta sta bila dva, eden gre na to, naj plača, kdor kaj podeduje ali „erba“, od tega več, kakor doslej, v uni predal dež. kase, iz katere se plačuje vpokojnina za učitelje, drugi pa na to, naj se vplača za otroka vsako leto, kedar se vpiše v šolo, nekaj denarja — vpisnino. Le-ta nasveta dež. odbora je bil potlej letos dež. zbor izročil šolsk. odseku, naj ju predvari ter o njih poroča v zboru.

Sitno delo, prav sitno je bilo to za gospodo, ki je v šolskem odseku dež. zbora. Kaj je hotela, stroški so gotovi, denarja pa ni in ga bode še manj v prihodnje. Vrhu vsega pa še ji preti zaméra, če se ne odloči za oba nasveta in vendar zadnji nasvet — vpisnina — ta ne gre. Le-ta ima čisto podobo učine, „schulgelda“, od tega pa, da je liberalna gospoda odpravila učino, še ni dolgo in še sedaj se

hvali „mala“ liberalna gospoda, tista po trgih in na kmetih, s tem velicim činom, da je pouk prost in za vse, brez vsake odškodnine.

Bilo je tedaj gospôdi že premisliti in si je dvekrat vsako besedo preobrnila, predno se je odločila za ali zoper ona nasveta. Koliko muke jo je to stalo, razvidi se lahko, zakaj šolski odsek se je odločil za to, da je le eden nasvet spravil pred dež. zbor, češ, da še zado-
stuje za par let, za drugo pa naj skrbi — pri
hodnjost. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

O metljiki ali lucerni.

Ako reče človek, da še pri nas ne stoji z živino dobro, to se pravi, da še ne dobomo iz nje toliko koristi, kolikor bi je lahko ali vsaj radi od nje, težko, če mu kdo ugovarja. Tudi to je gotovo, da je gospodarju ljubša živina, če je lepa, dovolj debela in tedaj dobra ne samo za domačo rabo, ampak tudi za prodajo. Ali drugo je, je-li pa nam mogoče, da si spravimo in če jo imamo, da si ohranimo tako živino? Mi odgovorimo na to, da nimamo more biti lahko najlepše, toda bolje živine, kakor se vidi semtertje po sejmovih, pa že lahko imamo.

Treba pa je za lepo živino lepe snage in dobre krme. Gospodar, ki ji ne skrbi za oboje, ni vreden, pa tudi nima lepe živine. S skrbjo za snago pa že gre in ni treba druga, kakor trdne volje in pa pazljivosti pri gospodarji. Težje pa je s krmo, le-te si gospodar v časih ne more priskrbeti, naj si ima še tako dobro voljo. Za to mu manjka v časih dovolj dobrih travnikov, v časih pa mu kljubuje vreme. Če je zadnje, tedaj seveda ne more on za to, toda če mu manjka travnikov, more si pomoči, ako le hoče ter ima dovolj polja.

Kolikor ne potrebuje polja za žito in drugo silje, ki mu daje živež ali še tudi kak goldinar, toliko ga obrne lahko za krmo živine in ne bode mu žal za to. Dobička mu bode iz tega obilo. Iz ene strani ne manjka mu več dobre krme za živino, iz druge pa mu nareja le-ta bolji gnoj in tega lahko spravi na polje. Le-to mu bode pa zatem veliko več rodilo. Kaj pa naj seje za krmo živine, to se ne more kar tako reči, da velja za vse kraje, vendar pa smemo toliko reči, da za rogato živino ne vzraste bolja krma na polji, kakor so razne vrste detelje.

Dnes govorimo o metljiki ali lucerni. Le-ta je detelja, ki se priporoča najbolj za one kraje, kjer je rada suša. Ona prenaša še vročino in sušo, kakor je ne prenese nobena druga vrsta detelje. Raste pa tako naglo in tako obilo, da se kosi 4- ali 5krat na leto. To se godi pa le v nje drugem, v tretjem letu. V prvem letu

pa je celo nežna, rahla rastlina in treba je z njo s kraja lepo ravnati.

Če je le kje mogoče, izbere se za njo njiva blizu doma, prst na njej bodi rahla, toda ne mokrotna! V spomladi pa se navozi na njo ovčji gnoj precej na debelo in ta se podorje, čem globlje je mogoče. Kaj da raste pred metljiko, to zaleže malo, da je le njiva čista in nima pleveli. Ako pa je pleveli na njivi, k malu zaduši mlado ali še tudi staršo metljiko. Izlasti še ji je pirnica na poti.

Za metljiko seje se pa najbolje grahorična zmes in le-ta se pokosi potem ter posuši na njivi v senó. Rž ali ječmen pa ni posebno za to, kajti ostane predolgo na njivi in ne pusti mladi metljiki prostora, da se vtrdi in le-ta toraj zaostane v svoji rasti.

Brž, ko je ta zmes v zemlji, povlači se njiva ter povalja. Za tem pa se vseje „čez križ“ metljika in sicer pride semena okoli 30 kilo na en hektar. Sedaj še se njiva z nova malo povlači z brano. Predno potlej ona zmes začne cvesti, kaže jo pokositi in če je vreme za to, naj se posuši na njivi v senó, če pa ni, naj se spravi zelena z njive ter daje živini v klajo. Dotlej je bila zmes metljiki varuhinja zoper mráz in sušo in ona je še ni dušila, sedaj pa ima metljika prostora za to, da se lepo razvija in vtrdi. Čez nekaj tednov je zmes spet vzrastla, z njo pa tudi metljika, obe boste k malu za košnjo. Tudi ta se posuši, da bode za senó.

Ne kaže kositi zmesi za to, da se polaga zelena živina, kajti taka košnja godéva se polagoma in njiva nima enake metljike. In vendar čemo imeti enako njivo in lepo metljiko na nji. Po tej košnji raste sama metljika in če ji streže vreme posebno dobro, da raste še za to, da se kosi, toda navadno se ne godi tako ter se spusti le še živina na njivo, da se pase po metljiki. Kedar pa je metljika le srednje ali le male rasti, bode še bolje, če se ne pusti živina na njo.

Metljika daje se lahko tudi konjem, vendar pa ni ona za nje, dokler še nima cvetnih popkov ali glavic. Kedar se da prerano konjem, povzroči jim koliko. Ali prej mora se metljika pokositi, kakor razcvete in že dobiva seme. Seme namreč potrebuje veliko soka in torej slabi korenine, tako pa bi bilo prehitro po metljiki sami.

Spomladi ni treba potlej, da se tako polje gnoji, izlasti ne s hlevnim gnojem, ta je presóčen in omehkuži metljiko, ne pa da ji streže dobro. Če raste kaj bolje vsled gnoja, to je le plevel. Kdor pa vse eno hoče gnojiti po par letih deteljišče, naj stori to s pepelom, z malcem ali tudi s kompostom. Tako si obdrži metljika v polni svoji moči in če je sicer prst globoka, ostane metljika tje do deset let. Kar se hvali semtertje, naj se kosi metljika, čem moči,

rano, tega ne potrjuje skušnja. Ako je suša in se metljika kosi po gosto, to ji škodi in tako ne vrže veliko.

V spomladi, ko je mokrota se dovolj vedila, treba je metljikišče prevlačiti sem ter tje z brano in to tako močno, da se cela njiva vidi črna. S tem se vkonča trava in plevel, metljiki pa, ki ima globoko v prsti svoje korenine, se odpre prstovina in torej veselo raste tje do jeseni, če jo tudi kosiš v tretje ali celo v četrto.

Huda sovražnica metljiki je predenica in ako je v njej, izpravi se le težko. Najhitreje še se izpravi, če se vlije $\frac{1}{4}$ kilo železnega vitriola v vedro vode in se polije ta zmes hitro po košnji, če je vreme suho, na mesta, po katerih je že predenica. Metljika je izdatna in pridela se je poprek 80 do 120 novih centov na enem hektarji. Kedar je že konec metljike, lahko se poseje za njo, kar hoče, kajti metljika porabi le spodnjo prst, zgornja pa ostane rodovitna.

Sejmovi. Dne 14. aprila v Poličanah in v Zdolah. Dne 16. aprila pri M. Snežni, v Spielfeldu in v Središči. Dne 17. aprila v Kapelah. Dne 18. apr. v Sevnici in v Imenem (za svinje.)

Dopisi.

Od sv. Kristofa pri Laškem trgu. (Zahvala.) Njih veličanstvo presvitli cesar so blagodušno darilo v namen stavbe šolskega poslopja pri sv. Jederti, po c. kr. okrajnem glavarstvu v Celji, blagovolili izročiti, in izreka jim za to svetovalstvo tukajšnje občine iskreno zahvalo. Ker smo uže mnogokrat po različnih časnikih čitali, da so presvitli cesar, izlasti za šolske stavbe, dostikrat izdatne podpore darovali, za to smo se tudi mi, polnega zaupanja, do Njih veličanstva obrnili, in smo bili tudi vslišani. Bog ohrani, Bog varuj našega presvitlega vladarja!

J. Šoter, župan.

Od Pesnice. („Steirische Bauernzeitung“.) Naši nasprotniki se poslužujejo raznih sredstev, s katerimi grdijo slovensko ljudstvo. Kakor imajo v mestih znano „Marb. Zeitung“, „Deutsche Wacht“ i. dr. za gospodo, tako imajo za kmete „Steirische Bauernzeitung“, katera hujska in zapeljuje kmete, posebno slovenske, kar jih ima v svoji oblasti. Ta ne-bodiga-treba ima tudi pri nas precejšnje število naročnikov, kar pa človek od daleč lahko že spozna, kajti oni psujejo črez Slovence, črez preč. duhovščino in druge domoljube, da se jim le sline cedijo in da lahko človeka groza obhaja, če jih sliši. Pa kako bi bili drugače mogoče, saj je „B. Z.“ pravo antikristovo evangelje, če se sme tako reči. Ono se poslužuje vseh, samo ne dostojnih sredstev, da ogrdi Slovence in prečastito duhovščino, od nje pa si naši krivi pre-

roki in njih aposteljni zajemajo svojo modrost. Pač smešno se nam zdi, kako zamore te vrste ljudi tako bedastih biti, da take spake pobirajo in jih po svetu raznašajo, sicer pa tudi njih zadenejo, ker so Slovenci, čeravno so svojo narodnost že davno zatajili. Ta „B. Z.“ je za slovenskega kmeta jako strupen listič, in ni mogoče, da ona človeka ne zbega, kedar se ji enkrat uda in jo čita delj časa. —č.

Iz Braslovč. (Pojasnilo.) Dobili smo slučajno v roke 24. št. „Celjske vahtarce“, v kateri znani naš revež kot dopisnik iz Braslovč opisuje izmišljene nedostatke povodom požara, kateri je bil 16. marcija zjutraj na gospodarskem poslopji gospé Marije Vrankovič. Nočem vse neresnice imenovanega dopisa na drobno odkriti, ker je to itak že naš vrli župan storil in je moral „vahtarca“ v predzadnji svoji številki uradni popravek prinesiti; kar pa moram odločno zavriniti, je to, da se hinavec drzne tudi pri tej priliki grajati gospodarstvo našega občinskega zastopstva in napadati nekatere povsem poštene in marljive odbornike, češ, kako slabo se je obneslo gasilno orodje, in kako zanikerno so se vedli nekateri občinski činovniki pri požaru. No, če bi bilo res tako zanikerno in slabo, bilo bi dotično poslopje popolnoma zgorelo, tako pa smo ga vsaj deloma obranili pred ognjem, in vsa druga bližnja poslopja so bila preteče nevarnosti obvarovana. Vprašal bi pač dopisnika, zakaj je pozabil omeniti in grajati, da je krčma posestnice poškodovanega poslopja med požarom napajala znane ponočne razgrajalce z žganjico, ti pa so potem, ne da bi gasili, marljive gasilce ovirali in poštene ljudi s psovkami napadali. Ali mi poznamo njegovo namero: njemu ni za resnico, ampak, jezeč se, da stoji naš narodni občinski zastop na tako krepkih nogah, hoče ga pred svetom črniti, ker se mu doma ne posreči. Le škoda za-nj, kajti zavedni Braslovčani ne iščejo sveta v listih naših nasprotnikov, in zlasti ne v Celjski vahtarci. Uverjeni smo, da je za vsako društvo in za javno življenje sploh zmerna in pametna opozocija, ki ne izvira iz sebičnih namenov, zdrava in dobrodejna, a če bodo gospodje pri tekali pod obrambo „vahtarce“, potem jim je, ako je tudi med njimi nekdanji starosta našega vrlega „Sokola“ in „zaupni“ mož posojilnice, za vselej odklenkalo. Pametnežem za danes dosti!

Od Male nedelje. (Sloga jači.) Slovenci, kar nas biva po našej domovini, potegujemo se za naše pravice in nočemo nikomur krivice. Tako so se že potegovali pa tudi naši dedje za nje, in se je pred več ko 300 leti že uradovalo po gradovih slovenskim strankam. Mi potegnemo pa se tem lažje za naše pravo, ko imamo narodnih mož, voditeljev, kakor jih so naši starinci še le malo imeli. Nahajajo se tudi

možje starejše dobe, kakor Trubar, Dalmatin in drugi, kateri so veliko pomagali našej književnosti s prestavo in pisavo, ter naše dede poučevali. Naše stoletje pa ima že več slavnih mož, kateri so delavni na slovstvenem polju ali pa se potegujejo na političnem bojišču za mili naš narod in če bi teh ne bilo, davno bi že propali; to nam pričajo stare listine, saj je več imenitnih mest sedaj čisto nemških, ki so bila svoje dni slovenska in pozidana od Slovenov. Naš kmet se drži v obče prav krepko in ga skorej ni, ki bi vlekel z nemškutarijo. Vendar pa se meni dozdeva, da smo še vse premlačni ali pa se overamo sami med seboj v napredovanji, ker ne poznamo edinosti. Vsak trdi svojo in če mu ne obvelja, pa se jezi in se odtegne delu. To ni prav. Skrajni čas je, da se iz spanja popolnem vzdramimo ter v bratski ljubavi, zložno delujemo tudi mi po občinah in tudi v družbinskem življenji. Vsakemu svoje, vse pa vsem! Tako ne propademo, ne mi, ne zanamci naši. V to pomozimo nam Bože mili!

Iz Ljutomera. (Požar.) Na velikonočni ponedeljek med rano pridigo je nastal v Ljutomeru požar, ki bi lahko veliko nesrečo povzročil. Ljudje v cerkvi so skoz odprta vrata opazili gosti dim, in zdelo se je, kakor da bi bil požar nastal v sredi trga, zato je nekdo zaklical „gori!“, na to pa je nastal po cerkvi strašen nemir in med ženskami krik. Vse je drlo iz natlačene cerkve proti vratom. K sreči je bilo vseh pet vrat odprtih in g. župnik so na prižnici stoječ glasno klicali: „po času“, „mirni bodite“, „ne tlačite se pri vratih“. Tako so vsi ljudje srečno iz cerkve prišli, zunaj pa so se hitro prepričali, da je bil klic o požaru pre nagljen, kajti vnel se je bil le škedenj gosp. D. Farkaša za trgovom, od koder bi se sicer lahko požar po celem trgu razširil, ko bi bil pihal močen veter, kakor prejšnje dni. Hvala Bogu, da je bilo vreme jako tiho in mirno, tako so lahko požar hitro pogasili, zgorel je samo škedenj in v njem shranjena slama. Kako je požar nastal, ni znano.

Iz Precetincec pri Malej nedelji. (Spomladnje delo in veselje.) Jarne na vole, brano na dan! Te besede so sedaj pravo geslo našega kmetiča. Poglejmo na polje, kjer je živahno gibanje; tukaj pridno navažujejo gnoj, in sejejo oves. Zopet drugi pripravljajo zemljo za druge pomladanske sadeže; posebno pa po vinogradih kar delavcev mrgoli, od koder se slišijo in doné prijetne pesmi na uho; vmes pa se tudi sliši, kakor je uže navada, marsikatera zarobljena govorica, kam bolje, da bi je ne bilo z jezika! H koncu še omenim eno. Veselo smo praznovali velikonočne praznike, zlasti ker je bilo vreme ugodno, so kresovi goreli, možnarji gremeli in vesele pesmi so se razlegale. Kdo bo tajil, da se pri takovih družbah potrži človeški duh raz-

vedri in okrepča, da za čas pozabi svoje tlače — če skrbi! Vendar pa nam je to nedolžno veselje v ponedeljek zvečer neki bori človeče s svojim neprijetnim glasom in ravsom končal. Kdo je bil pa ta bore človeče, in zakaj je tako razgrajal, to naj pokrijem s plačem krščanske ljubezni. Vi pa, dragi do sedaj pošteni fantje, ostanite še oposlej taki. Gotovo se ne bote kesali poznejše dni.

Sv. Lenart v slov. gor. (Okr. hranilnica.) Okrajna hranilnica ima sledeče ravnateljstvo: Predsednik upraviteljstva in ravnateljstva g. Peter Mesarec, njegov namestnik v upraviteljstvu in ud ravnateljstva g. Matija Rola, predsednik pisarne in namestnik predsednikov v ravnateljstvu g. Dr. Lešnik; dugi udje ravnateljstva pa so g. Fekonja Franc, vel. posestnik v Trotkovi, g. Fras Anton, vel. posestnik v Zg. Voličini, g. Kukovec Fric, vel. posestnik v Žicah in Pečovnik Karl, vel. posestnik v Gočevi.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V ponedeljek so prišli drž. poslanci sopet na Dunaj ter jim bode rešiti drž. proračun za letošnje leto. Ni dvoma, da bode nekaterim gg. ministrom v tem iti „skozi šibe“, sreča za nje, da so te le — besede. Največ govoričenja pa bode vsekako pri obravnavanju proračuna ministra za uk in bogočastje. Tam pride tudi v obravnavo troje načrtov nove postave gledé ljudskih šol. Gotovo je, da jih izroči drž. zbor šolskemu odseku v pretresovanje, ali pa in koliko kateri obvelja na zadnje, to je še celó negotovo. — V zavodu za gluho-neme otroke v Gradcu je poleg 79 otrok, čijih stariši so Nemci, samo 14 slov. otrok, torej je razmerje 6 proti 1. — V Gornjem Bolcu se je kat.-polit. društvo izreklo zoper to, da se jemlje čedalje bolj pravica do lova kmetom, ter se prepušča le bolj gospódi. — Koroški dež. odbor prosi vlado, naj se ne tirja davek od „koritnjaka“ ali piva, ki si ga kmet kuha doma ter ga daje poslom in delalcem kot zdravo pijačo. Taka pijača je vsekako bolja, kakor žganje. — V spodnjem Dravberku si snujejo kmetje posojilnico; mi jim želimo, naj pride taka posojilnica v prave roke in tedaj jim bode velike koristi. — Minist. svetnik na Dunaji g. dr. Lorenz biva sedaj na Kranjskem ter pregleduje tamošnje kmetijske šole. — V Ljubljani so osepnice že toliko, kolikor ponehale, kajti zadnje dni ni nihče na njih zbolel, in je le 23 ljudi še bolnih na njih. Na živinskem sejmu je bilo zadnji ponedeljek v Ljubljano 926 glav živine. Pitana živina in pa konji so imeli precej cene in gredó največ doli v Italijo. — V sredo dne 11. aprila je bilo v Drežnici na Tolminjskem troje parov za „zlato poroko“ v cerkvi. To bode še pač redko kje drugje. — Konjska dirka

v Rojicah pri Gorici ni bila na velikonočni ponedeljek Bog zna, kako dobra. Niti konj, niti ljudi ni bilo veliko na njej. — Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Trstu ima prihodnjo nedeljo svoj občni zbor v slov. čitalnici. Omenjamo pa to, ker je le ta podružnica prva in se kaže tudi najbolj gorečo. — V Ricmanih obhaja tamošnja romarska cerkev sv. Jožefa svojo stoletnico, odkar ima lastne dušne pastirje. — Kakor se sodi, pride cesarjevič Rudolf kot nadzornik c. kr. pehote poleti na Hrvaško in stopi tudi v novo Avstrijo, t. j. v Bosno in Ercegovino. — Na Ogerskem dela še vedno povodenj veliko škodo. Drž. poslanci v Budi so prepustili „zaslužek enega dneva“ prebivalcem onih krajev, kjer je bilo posebno veliko škode. — Predsednik ogerske kurije ali najvišje sodnije je postal Ljud. Ozabo. Pravi se, da je kalvinske vere. sicer pa „dober Madjar“. Oboje je za to, da človek lahko verjame, saj je Tisza, prvi minister, na enakem glasu.

Vunanje države. Sv. Oče so določili, naj se poje letos zadnjo nedeljo meseca septembra v vsaki župniji slovesna črna meša za verne duše v vicah. Z njo so združeni popolni odpustki za nje in za tiste, ki bodo pri njej. Obravnave med rimskim stolom in ruskim carjem so bojda že blizu pri konci. Ta vest pa ni, da ji človek verjame. — Italija ima „davek na glavo“, to se pravi vsak človek, ki biva v „blaženem kraljestvu“, mora plačati za-se in če še ne more tega sam, plača pa kdo drug za nj davek. Zavoljo tega davka pa se godé sedaj na večih krajih nemiri, ker se zdi ljudem davek krivičen. — General Boulanger je sedaj na vrhu ter ga hoče več volilnih okrajev za poslanca. Ministerstvo Floquet nima sreče ter ne mara nobena stranka za-nj. Tudi to, kar obeta, da bode storilo, ni poslancem nič kaj po volji, še celo to ne, da hoče ločiti cerkev od države. Tedaj že tudi to ne „vleče“ več! — V Irskem so novi neredi, ker prepoveduje anglijska vlada očitne shode. Ljudstvo trga siloma take prepovedi s sten. Kraljica, ki biva sedaj v Florenciji, misli iti od ondot v Berlin k svoji hčeri, cesarici Viktoriji. Kakor pa je podoba, ne bode nič iz zaroke princa Battenberškega s hčerjo nemške cesarice in torej brž kone izostane „stara mati“ ter ne pride v Berlin. — Knez Bismarck nima več trdnih tal pod seboj, cesar in še posebej cesarica ne mara biti le senca a tudi Bismarck se obotavlja dati moč iz roke, kakor jo je imel doslej. No mi ne mislimo, da odstopi železni kancelar, njegovo delo, zedinjenje Nemcev, še ni v zavetji in torej še tudi za nj ni čas, da odstopi. — V Poznanji je na večih krajih povodenj in se je nemška cesarica peljala tje, da tolaži uboge prebivalce. — Na Ruskem je sedaj bolj,

kakor le kedaj, glas po miru in če pride do vojske, bilo bi to zoper voljo cara. — V Bolgariji vrši se preiskava zoper majorja Popova, ki ga dolžó, da je izpraznil vojaško kaso za-se in pravijo, da je mož te tatvine kriv, pa da je še več drugih častnikov z njim v zvezi. — Turčija nima prav volje za to, da sklene s Srbijo poštno zvezo, vendar pa se pogaja sedaj srbski poslanik Novakovič z njo, da se dožene čem prej je mogoče, taka pogodba. — V Skadru so bili tam Turki ubili necega duhovnika, jezuita, oblastnija ima sicer hudodelce v pesti, toda noče jih djati v kazen. Francoski in italijanski konsul tirjata kazen a Turki se jima grozijo, da še njiju ubijó, če ne dasta mirú. — V Atenah je bil nemir in ste si stranki, vladna in nasprotna, dokazovali z revolverji, katera da trdi pravo. — Na otoku Kreta je vsa podoba, da si bodo kmalu Turki in kristjani na novo v laséh. — Iz Abesinije gredó ital. vojaki domov, samo 9000 jih ostane še ob Rdečem morji. Poveljnik jim bode general Saletta, general San Marzano pa se vrne z večjim delom vojakov domov.

Za poduk in kratek čas.

Kovač Lojze.

(Narodna pripovedka iz Savinjske doline.)

Zapisal Leon Štorman.

Tisti čas, ko sta Kristus in sv. Peter po svetu hodila je živel v neki vasi eden kovač, Lojze po imenu. K njemu prideta enkrat ta dva sv. popotnika in ga vprašata če potrebuje kakega pomagáča.

Kovač zadovoljno sprejme obadva v delo; odkaže jima, kako in kaj imata začeti. Veselo se primeta Kristus in sv. Peter dela, pridno razbijata po nakovalu, da se je daleč okoli razlogalo; vse jima je šlo lepo, hitro izpod rok, vsako reč sta dobro razumela. bolje sta znala, kakor Lojze sam, čeravno je mojster.

Nekega dne pride po cesti mimo te kovačnice neka stara ženica in ko notri zagleda tako pridne delalce, vsede se na prag in ljubo se ji zdi gledati hitrost in ročnost kovačev.

„O, kako vas je veselo gledati, ker tako pridno delate!“ spregovori starka. „Tudi jaz sem rada delala, dokler sem mlada bila; pa zdaj — —“.

„Ali bi še rada mlada bila?“ jo vpraša Kristus.

„Bi, ko bi božja volja bila!“

To je Kristusu dopadlo, da je tako v božjo voljo vdana, da je svojo željo le božjej volji podvrгла. Zatorej jo prime in porine v žrjavico. Piha z mehóm, piha in čez malo trenutkov skoči iz žrjavice mlado brhko dekle.

Potem je minolo nekaj časa, Kristus in

sv. Peter skleneta kovaško delo opustiti in še dalje po svetu iti. Odpovesta Lojzu delo in se odpravita na pot. Pri slovesu reče Kristus mojstru: „Ti pa delaj tako, kakor sam znaš, ne tako, kakor si mene videl“. Dal je razumeti: Naj ne poskuša starih ljudi v ogenj devati, da bi potem mladi postali.

Lojze imel je že silno staro mater. Po odhodu pomagačev ga je vedno nagovarjala, da bi jo pre naredil, da bi mlada bila. Sin se brani; pravi, da ne sme, pa si tudi ne upa, tako delati, kakor je uni pomagač. Mati pa le sili in sili rekoč: „Je li pomagač večji, kot mojster? Glej, jaz sem že stara, ne morem več delati, ti se ženiti nočeš, kdo te bo gospodinjl! Pre naredi me, da bom mlada, potem te pa še jaz lahko oskrbujem“.

Ko mati le ne odjenja nadlegovati, je Lojzu že preveč sitno, toraj jo zagrabi in vrže v žravjavo. Piha z mehoma, piha, pa hitrejše ko piha močnejše mati gori; zgorela je.

S tem, da je Lojze postal svoje matere smrti kriv, zaslužil si je večno pogubljenje; pa kaj se zgodi?

Nekaj let potem prideta zopet Kristus in sv. Peter v vas, kjer je Lojze stanoval, pa zelo pozno zvečer. Zatega del iščeta si prenočišča po hišah, ali nikjer ju nočejo pod streho. Nazadnje se še tudi h kovaču Lojzu zatečeta in ga za prenočevanje prosita. On, čeravno ju ni nič spoznal, kdo sta, jima vendar prijazno reče: „Nikoli še nisem nobenega človeka prenočil, vaju pa vse eno bodem“.

Vljudno ju pelje v hišo in lepo postreže ter da okusno večerjo, mehko postelj in dober zajutrek.

Zjutraj, predno božja popotnika naprej gresta, obrne se Kristus proti Lojzu in reče: „Ker si tako dober človek, da si nama lepo postregel, dovolim ti, da si voliš tri želje, in hočem ti jih izpolniti“.

Kovač ju porogljivo pogleda po strani in si misli: Ne kaže, da bi vidva mi izpolnila želje. Malo potuhta, pa vendar reče: „Želel bi, imeti v svojej kovačnici, tako klop, da kdor bi na njo sedel, bi poprej ne mogel ustati, da bi jaz rekel: Ustani.“

„Že dobiš“, reče Kristus, „kaj še dalje želiš?“

„No pa daj, da pred mojo kovačnico zraste drevo, ki bo vedno cvetelo, ob enem pa tudi zrel sad prinašalo“.

„Tudi dobiš; v čem obstoji tvoja tretja želja?“ — vpraša nadalje Kristus.

Kovač si malo pomisli in reče: „Dobro bi tudi bilo, ko bi pred mojo kovačnico zrastel tak gaber, da bi po njem lahko v nebesa plezal“.

„Glejte človeka“, reče Jezus proti sv. Petru, „na vse posvetno najprej zmisli, zadnja so nebesa“, in šla sta dalje, kovač pa poln veselja

po svojih opravilih, ker se mu je izpolnilo, česar je želel. (Konec prih.)

Smešnica 15. „Točarica!“ kliče tujec sedeč za mizo, „točarica!“ Točarica pa nič ne sliši, ker ima drugo delo v rokah. „Točarica!“ zaupije pa sedaj tujec na vse grlo, „za božjo voljo, ali nimate ušes?“ „Imamo“, odvrne točarica, ki zasliši samo zadnje besede tujca, „imamo jih, svinjske s hrenom“.

Razne stvari.

(Telegram.) Rim, 12. aprila ob 6. uri 35 min. zjutraj. Danes smo bili pri sv. meši sv. Očeta. Romarji so vsi zdravi in navdušeni. Dr. Križanič.

(Cesarjev dar.) Nj. veličanstvo svitli cesar je daroval krajnemu šolsk. svetu pri sv. Marjeti nad Laškim trgom 200 gld., da pozida dvorazredno šolo.

(Občni zbor.) Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda Šaleške doline v Šoštanji ima svoj občni zbor dne 16. aprila popoldan ob 3. uri v čitalničnih prostorih v Šoštanji. Prosi se obilne udeležbe. Načelnštvo.

(Romarji.) V ponedeljek dne 9. aprila so se v Rim odpeljali iz Maribora tle p. n. gg.: Dr. Ivan Križanič, stolni korar, Fr. Ermenč, župnik v Lučah, J. Sorglechner, župnik v Cirkovicah, M. Kragelj, župnik na Polji, M. Burcar, župnik v Rušah, Jos. Probst, župnik na Muti, Ed. Janžek, župnik pri sv. Marjeti pri Rimskih toplicah, Jos. Kralj, župnik pri M. D. v puščavi, P. Skuhala, župnik pri Veliki nedelji, Vil. Venedig, župnik v Središči, Fr. Kitak, provisor v Št. Ožbaltu, A. Potočnik, mestni kaplan v Slov. Bistrici in J. Kozinc, kaplan pri sv. Križi pri Slatini. Za tem še Anton Kropelj, Jozefa Fak, Liza Arnuš in A. Janežič

(Premeščenje.) G. Miha Papež, namestnijski vežbenik, pri c. kr. okr. glavarstvu v Slov. Gradci, pride na enako mesto v Brežice.

(Šulverein.) V petek, dne 7. aprila ste imeli moška in ženska podružnica nemškega šulvereina v Mariboru svoj občni zbor. Zanimivo je iz njega samo to, da je bila „ena“ ženska te podružnice v pričlo, ko so snovali podružnico tega društva v Št. Lenartu v slov. goricah. „M. Z.“ sama naznanja to ter pristavlja v svojem poročilu o tem zboru, da „se je to naznanilo vzprejelo z velicim veseljem“. No, veselje je gledé na to tudi na naši strani.

(Lovske karte.) Kdor hoče iti na lov, mora imeti lovsko karto. Njo dobi za tri goldinarje pri c. kr. okr. glavarstvu. Sedaj pa je treba še prošnji za tako karto pridjati 1 gld. za kolek in kedar se taka karta, ki velja samo za tri leta, obnavlja, treba je novih štirih goldinarjev za-njo.

(Vreme.) V torek jutro so imeli pri sv. Lovrenci v slov. gor. močno slano, čez dan jako hladno, na večer ob 6. uri pa grom, silen dež in točo, da je bilo vse belo.

(Neprevidnost.) V ponedeljek se je pri sv. Lovr. v slov. gor. obesil 14 leti deček, Ivan Dominko. Phal je proso ter v dolgočasnosti napravil si vrv, za katero bi se bil moral držati, okolo vrata, zdrsnil se je z nogama raz stope, ter se zadušil, preden je prišla pomoč. — V ponedeljek sta dobila dva kopača, en mož in ena deklina, pri kopi težke rane s krampom vsled neprevidnosti tovarišev pri delu, ali menda vsled peklenske pijače, ki ji žganje pravimo.

(Strela.) Včeraj, dne 11. aprila, popoldne je strela udarila na Zeletini v Zavraški župnji v prostorno Ulmovo viničarijo, ki je z vsemi prostori pogorela.

(Samomor.) V samomarih je naše stoletje bogato. V enem tednu sta končala tako dva moža svoje življenje v Gradci. Eden je bil profesor na c. kr. vseučilišči, drugi predstojnik pisarne na Ivanišči, oba se vé, da čez glavo liberalna in tudi visoko v vrsti nemške „inteligencije“. Oj ta omika, ki ne mara za sv. vero!

(Požar.) V Senčaku, župnije sv. Lovrenca v slov. goricah, je zgorelo poslopje vincarja J. Vojska. Pravi se, da je viničar preblizo strehe streljal ter je tako po nesreči nastal ogenj.

(Sadjereja.) V soboto, dne 8. aprila, je prišel potovalni učitelj za sadjerejo, g. Fr. Matijašič v St. Jurij na južni železnici ter je govoril in razkazoval potrebne reči o sadjereji. Njegovo razkazovanje utegne pa več izdati, kakor njegove besede.

(Tržišče.) Mesto Maribor je vzprejelo od kmetov, ki prinašajo ali privažajo svoje pridelke v Maribor na prodajo, od dne 1. januvarija do zadnjega dne marnca 4263 gld. 52 kr. za to, da smejo svoje reči postaviti na trg. To je za mestno kaso lep denar!

(Žrebci.) V avstrijski polovici cesarstva spušča se 1843 državnih žrebcev, na Štajarskem je tacih 184 in je to že precej lepo število. Konjereja se pri nas vidno premika na bolje.

(Pesji davek.) Trška občina v Šoštanji jemlje posehmal 2 goldinarja davka za vsacega psa, ki biva v ondašnjem trgu.

(Tatvina.) V cerkvi v Laškem trgu je nepoznan tat strl tružico za milodare ter je iz nje spravil neko svoto, upamo, da ne preveliko, v svoje žepe.

(Duhovske spremembe.) Č. g. Martin Gaberc, kaplan pri sv. Magdaleni v Mariboru, pride za kaplana na Vransko; č. g. Jak. Kavčič, kaplan v Ribnici, k sv. Magdaleni v Mariboru; č. g. Anton Pernat, kaplan v Brežicah, postane provisor ekspoziture v Planini; č. g. J. Dekort, kaplan v Šoštanji, pride za kaplana v Brežicah; č. g. Val. Mikuš, kaplan v Celji, za II. kaplana

v Konjicah; č. g. Mat. Stoklas, kaplan v Konjicah, za kapl. v Majšperku; č. g. Martin Stole, kaplan v Čadramu, za kaplana k sv. Rupertu v slov. gor.; č. g. Ivan Stajnko, kaplan v Majšperku, za kaplana v Čadramu; č. g. Fr. Arnuš, kaplan pri sv. Rupertu v slov. gor., za kaplana na Prihovo in č. g. Anton Petek, kaplan pri sv. Martinu pri Slov. Gradci, za kaplana v Ribnico. Č. g. Franc Zdolšek, kaplan na Vranskem, stopi začasno v pokoj.

Listič upravnništva. G. J. L. v V. Za l. 1888 še nismo sprejeli naročnine.

Loterijne številke:

V Trstu 7. aprila 1888:	56, 87, 15, 55, 44
V Lincu „ „	63, 33, 55, 32, 17

Zahvala.

Vsem p. n. duhovnikom, uradnikom, pevcem in vsem drugim gospodom in gospem, ki so se pogreba rajnega nepozabljivega gospoda

Rafaela Mikuš-a,

c. kr. davkarskega kontrolorja v Šoštanji v tako obilnem številu vdeležili, s tem najsrčnejšo zahvalo izreka **Žalujoča rodbina.**

Orgljarska in mežnarska služba

pri sv. Jederti nad Laškim je do 1. maja t. l. razpisana. Mladi samski Cecilijanci imajo prednost. Prošnjiki, če mogoče, naj se osebno zglasé.

Veliki živinski sejem

bo pri sv. Antonu v slov. gor. soboto, dne 28. aprila. Vsi kupci se prijazno povabijo.

Hram je na prodaj

v Mariboru, v Koroški cesti hšt. 100; hram ima 8 hiš. 1-2

Za sveto birmo!

Velika zbirka molitvenih knjig v obeh deželnih jezikih, lepo vezanih od 25 kr. do 8 gld. priporoča

Edvard-a Ferlinc-a

prodajalnica knjig in papirja v Mariboru, gosposke ulice 3.

Vse molitvene knjige se lepo vežejo, vsa dela knjigovezna se izvršujejo v lastni knjigovezarni točno in cenó. 2-3

Pri šolskih sestrah v Mariboru

je na prodaj:

Veliko bandero s podobami sv. Alojzija in sv. Antonija Pad. iz rudečega svilnatega damasta.

Veliko bandero s podobami Marije brezmadežne in Marije sv. rožnega venca iz volnatega damasta.

Bela mešna obleka z zlatom všita (ročno delo).

Dva bela mešna plašča s pravimi zlatimi robi. 3-3

Prodajalnica z mešanim blagom

v trgu Ptujška gora se proda ali v najem da na več let pod ugodnimi pogoji. Več pové Anton Sicherl v Spodnji Polskavi via Pragerhof. 3-3

Gospodarji!

Priporočam vam vsake vrste semena, n. pr.: detelje, trave, zeliša, cvetlice, gozdne in sadne peške. Tudi se pri meni dobi poljski gips 100 kilo za 2 gld.

Ravno tako se pri meni nahaja zaloga **Karbolineum Avenarius** kila za 25 kr., najboljše mazilo za les, proti vsaki mokroti. — Za nizko ceno in pošteno blago sem porok,

M. Berdajs,
v Mariboru.

5—10

V zalogi tiskarne sv. Cirila v Mariboru se dobi:

„Duhovni vrtec“

ali

„Molitvenik“

za katoliško mladež s podukom za sv. birmo.

Vezan v črnem usnju z zlatim obrezkom brez kopče gld. — 85

Vezan v črnem usnju z zlatim obrezkom s kopčo — 95

Vezan v chagriu s tesnim okvirom in s križem 1.70

Vezan v chagrinu z okvirom iz nikeljna 1.80

Posamezni iztisi po pošti v črnem usnju 5 kr., v chagrinu 10 kr. več.

„Poduk za sv. birmo“

Cena 10 kr.

Radenska slatina in kopaljšče

z vodo bogato na „natru

in lithiju“. Garodove

poskušnje so dokazale,

da je ogljikovo

kislen lithij naj-

boljše zdravilo zoper

trganje v udih.

Popisi in ceniki zastoj in franko.

Radenci je najbolja mizna voda

Radenska slatina in kopaljšče

z vodo bogato na „natru in lithiju“. Garodove poskušnje so dokazale, da je ogljikovo kislen lithij najboljše zdravilo zoper trganje v udih.

Popisi in ceniki zastoj in franko.

Radenci je najbolja mizna voda

Kopelj, stanovanje, gostilna po cen.

23—26

Dobi se v vseh boljših špicerijskih zalogah in gostilnah.

Prava francovka (konjak).

SCHUTZMARKE

HERTL'S FRANZBRANNTWEIN
Postavno vlož. brambena marka.

Kaj je prava francovka? Iz francoskega in južnoštajarskega močnega vina ekstrahiran alkohol, z imenom „konjak“, v obče znano, duh in telo oživljajoče zdravilo in pijača. Kaj se dobi navadno namesto takega zdravila?? Navadni špirit z eterom, kateri ne le nič ne pomaga, temveč še slabo upljiva na truplo. Ako druga zdravila pri pretinu, trganju v udih in boleznih v živcih nič niso pomagala, prosim, da še naj poskuša iz spodnje-štajarskega konjiškega vina lastnih goric, destilirani konjak (francovko), ki ima pri vseh boleznih čudno moč. Mala steklenica 50 kr., velika steklenica 1 fl., s podukom, kako se rabi. Stari konjak, kateri se posebno rekonvalescentom priporoča, velja steklenica 1 fl. 50 kr. Vsaka steklenica ima pristavljeno postavno registrirano brambino marko.

Razpošiljatev vrši se naravnost od moje destilacije. Kdor naroči 4 velike steklenice, dobi vse franko in z zabojem vred.

Benedikt Hertl,

20—20

vinogradnik in graščak na gradu Goliču pri Konjicah. Spodnji Štajar.

Zaloga za Gradec pri gg. lekarjih J. Eichler in C. Blodig.

Čerkvena priloga.

Priložena od katol. tiskovnega društva 15. števil. „Slov. Gospodarja“.

1888.

12. aprila.

4.

Vatikanska razstava.

Te dni biva precejšnje število avstrijskih katolikov v Rimu. Njim bode sreča stopiti pred sv. Očeta, namestnika Kristusovega ter od njih prejeti sv. blagoslov. Čas, ko bodo pri njih, ostane jim gotovo vse dni življenja v spominu. Ali romarji bodo še marsikaj drugega gledali v večnem mestu.

Med tem bode posebno še razstava cerkvenih reči, ki je še sedaj v Vatikanu. Naj dobé naši bralci vsaj nekaj ugleda, kaj da je vse v njej, podamo jim iz „Slovenca“ ta-le popis razstavljenih reči:

Kedar stopi človek v razstavo ter z očesom premeri sijajno urejene stvari, ki so izložene, misli, da je to izložba umetnega obrta, kakoršnje se sedaj vidijo po svetovnih mestih; ako pa čita napise na predmetih, spomni se hitro, da tu nima prostora sebična trgovina, ampak da so to le darovi otrok svojemu očetu. Največ predmetov je za cerkveno bogoslužje, ter se je naštelo 15.000 kazul, 30.000 štol, 40.000 alb, 100.000 humeralov, 9000 kelihov, 500 monštranc, 20 zvonov; dalje 800 škofovskih prstanov, mnogo škofovskih miter, pastoralov, altar-nih svečnikov itd. Tu so tudi pravi darilniki (altarji), od katerih je skoraj najlepši tisti, ki je iz regenburške škofije. Pod krasnim baldahinom visi velika altarna slika, ki predstavlja Mater B., ki drži na kolenih nebeško Dete. Krasen križ, 6 svečnikov, zlat kelih, dragoceno pregrinjalo, bogato vezana mašna knjiga, so predmeti, pred kojimi stoji neprestano večja množica občinstva.

Vrhu tega pa so tudi še drugi raznovrstni predmeti. Znamenita je ura, narejena po glasoviti mestni uri v Augsburgu. V gornjem delu stoji kip Izveličarjev, ob 12. uri pridejo iz notranje ure dvanajsteri apostoli; ko pridejo do Izveličarja, poklonijo se mu, on pa jih blagoslovi z desnico. Med tem trikrat zapoje petelin na strani. V dolnjem predelu stoji smrt, ki tolče po zvončku z jedno roko četrti, z drugo pa ure. Vsi ti kipi so iz lesa prav lepo izrezani. Razstavljeni so tudi pridelki kot: vino, olje, sladkor; iz rojstnega mesta je dobil papež žita, ovac, kozá in teličev. Misijonarji iz Azije so poslali predmete ondašnjega obrta in kože divjih živali.

Najdragocenejše darove so sv. Očetu poslali cesarji, kralji in veliki bogataši. Vzvišena

naša vladarska hiša je sijajno zastopana. Njih veličanstvo, svitli cesar je poslal dragocen križ iz zlata umetno izdelan, okrašen z velikimi briljanti, biseri in svetlimi safiri. Razven tega je poslalo Nj. veličanstvo 1000 butelj tokajskega vina iz l. 1821. Nj. veličanstvo cesarica in kraljica je poslala krasno in dragoceno kazulo, zlatom in svilo vezeno, z biseri okrašeno. Cesarjevič Rudolf in ostali nadvojvode so darovali papežu relikviarij v obliki velike knjige, koje platnice iz srebra so okrašene z briljanti, safiri, rubini in smaragdi. Na prednji platnici je križ, pod njim kipi Matere B. in 4 evangelistov, vsi iz srebra. V te platnice je vezanih 6 listov, od kojih vsak ima relikvije svetnikov za dva meseca. Delo je velike umetniške vrednosti. Cesarčinja Štefanija z gospemi mesta Dunaja so poslale krasno albo s starimi mletaškimi čipkami posebne vrednosti. Druge nadvojvodinje so darovale krasno kazulo, vezeno z lastno roko.

Umrli nemški cesar je poslal papežu mitro, na kateri se blesté briljanti, rubini, safiri, smaragdi, ametisti, vseh skupaj 72. Španska kraljica je darovala papežu zlat prstan z velikim safirom, koji okrožuje 12 velikih briljantov, a na vsaki strani prstana zopet po več briljantov.

Turški sultan je daroval zlat prstan z briljantom izvanredne velikosti in lepote, najlepši v izložbi.

Dragocen dar je poslal braziljanski cesar, namreč naprsni križ od samih briljantov s šestimi velikimi safiri. Braziljanska cesarica je dala krasno naslikati triptihon, predstavljajoč tri prizore iz trpljenja Kristusovega; agonijo v vrtu, glej človeka in razpetje na križ. Okvirji okrašeni so z biseri in dragim kamenjem. Poleg tega je cesarica ustanovila odbor gospá v Braziliji, ki so v spomin papeževe zlate maše odkupile 250 sužnjev. V resnici plemenito delo.

Angležka kraljica je poslala papežu v dar vrč s posodo za pranje rok pri sv. maši, oba dela od suhega zlata.

Nenavadno v svoji vrsti delo je dobil papež od portugalskega kralja. To je velik kelih iz suhega zlata z izvanredno bogato ornamentiko. Podnožje je okrašeno z arabeskami, kipi in simboli. Okoli stebela se dvigajo stolpiči gotškega sloga v treh vrstah jeden nad drugim. Čašo okrožujejo kipi 12 apostolov. Izdelan je po nekem starem kelihu, ki je v kraljevski zakladnici v Lisabonu.

Ali najdragocenejši dar je dobil papež od predsednika kolumbijanske republike v južni Ameriki. To je naprsni križ, sestavljen od samih velikih briljantov, svetlih kakor zvezde. S tem križem si je okrasil prsa sv. Oče pri zlati sv. maši. Strokovnjaki trdijo, da je ta predmet najdragocenejši na celi izložbi. Gospodje v Bagodi, glavnem mestu iste republike, darovali so štolo od srebrnega brokata, na kateri je 14.800 biserov, 800 smaragdov in 340 diamantov.

Podoben križ od briljantov poslal je vojvoda madridski (Don Carlos). Napravljen je v Florenci; veččaki ga cenijo na 50.000 fr.

Mesto Pariz je poklonilo papežu sijajen dar, trikrono (tiaro). Narejena je od srebrnega brokata in gosto posejana z biseri, diamanti, safiri, rubini in smaragdi. Na vrhu je zlato jabelko, in na njem blišči se križ od briljantov. Prekrasen predmet.

Amerikanci slovó po svoji praktičnosti, in to je dokazal predsednik zjedinjenih ameriških držav. Poslal je papežu lepo vezan prepis ustave zjedinjenih držav. Ta ustava daje katoliški cerkvi popolno svobodo. Predsednik je hotel reči papežu, da bo ista ustava tudi v prihodnje ondi veljavna. Vidi se, da severni in južni Amerikanci imajo jako različen pojem o „praktičnosti“! To je v glavnih črtah sestavljena slika vatikanske izložbe. Ko bi vse pojedine predmete hoteli le naštet, treba bi bilo dobre štiri ure, da si izložbo malo pozorneje pogledamo. Velika je vrednost teh darov, a sv. Oče so dobili znatne svote tudi v gotovini, ter se po priliki računa, da vsa vrednost preseže svoto sto milijonov frankov. Kot štipendij za zlato mašo je izročil sv. Očetu glavni jubilejski odbor 2½ mil. frankov, nad 1 milj. glđ. v našem denarju.

† Anton Merčnik,

župnik od sv. Ilja v Slov. goricah.

(Konec.)

Na trojičko nedeljo so zadnjokrat pridigali in spovedovali, ker zdravnik jim je od sedaj prepovedal pridigati in spovedovati za neki čas, pa to so le neradi ubogali.

Dozdevalo se je, da bode vse na dobrem izteklo, bolečine v vratu so ponehvale in od dneva do dneva so se boljše počutili. Pa kaj, da je bila bolezen zlo skrivna in spoznali je niso ne oni, ne zdravnik, in njihovo dozdevno vzboljšanje je bila le grda potuhnjenost bolezn. V petek, v praznik Jezusovega srca, t. j. dne 17. junija so še maševali in se potem celi dan dobro počutili in po hiši prehajali. Zvečer so se dozdevno zdravi podali v posteljo k počitku, v tem pa je njih bolezen vrhunec dosegla, kajti o polnoči od 17. do 18. junija se njim vlije kri iz ust, ter jih tako oslabi, da 18. jun. zaran niso mogli več maševati, ter so spet poslali po zdravnika in ostali so v postelji.

Slabost je bila očitvidno večja in par kratki so padli v nezavest. Bolečine so morali občutiti velike, ker so Marijo klicali na pomoč. Še enkrat ob ¼ na 9 zvečer njih omotica napade, pa so spet hitro prišli k zavesti, toda le za kratek čas, ker za 5 minut, v katerih so ogle dovali svoje drage sosed, kateri so krog njihove postelje zdihovali in milo jokali, se je njih srce vstavilo, prestalo je biti, biti za vselej; ter s tem srcem prestalo biti najblažje človeško srce.

Kdo popiše osupnjenost Št. Iljskih župljanov, ko se ob ½9. zvečer veliki zvon iz zvonika z otožnim glasom zglasi ter nese žalostno vest o naglej smrti blagega gospoda župnika čez bregove in doline? Bližnji župljani so hiteli v župnikovino, da bi se prepričali, ali je res mogoče, da njih dobrega pastirja ni več med živimi. V nedeljo in ponedeljek je vrelo od vseh strani ljudstvo tje tudi iz bližnjih župnij, da bi še enkrat videli obraz tako ljubeznivega dušnega pastirja in „Oče naš“ zmolili blagi duši v srečno večnost. Ljubili so bili rajnega gospoda, ne samo domači župljani, ampak tudi sosednji so jih visoko čislali.

Kako spoštovani da so bili rajni od svojih in sosednjih župljanov in tudi od duhovnih tovarišev, to se je pokazalo, ko so se ozemeljski ostanki rajnega, dne 21. junija t. j. na praznik sv. Alojzija nesli k zadnjemu počitku. Ljudstva se je že na vse zgodaj na tisoče zbralo in kljub slabemu vremenu je prišlo tudi veliko duhovnih tovarišev rajnemu zadnjo čast izkazat. Ob 10. uri se gane sprevod iz župnikovine v cerkev. Vodili so ga preč. gospod dr. Ivan Križanič, korar stolne cerkve v Mariboru, spremljani od 38 duhovnikov in sicer 17 iz sekovske in 22 iz lavantinske škofije.

Ko bi Ti, dragi bralec, še le slišal sedaj slovo, katero so jemali č. g. Jožef Flek, dekan Jareninski, v imenu rajnega od Št. Iljskih župljanov in od duhovnih tovarišev! Ako že prejšnje dneve žalovanja ni bilo konca, kaj bi še le rekel, ko bi slišal slovesne besede slavno znanega govornika, ter občni jok in jecanje vsega pričujočega občinstva! Tu nisi videl ni ednega očesa suhega! Ko bi imel tudi kamenito srce, moralo bi se ti omehčiti pri tem žalostnem prizoru, jokati bi tudi ti, kakor zdihuje in joče mati pri odru svojega ljubljenca. Št. Iljska župnija še gotovo ni nikoli tako žalovala in še ni videla tako velikanskega pokopa, kakor po rajnem čast. gosp. Ant. Merčniku.

Zemeljski ostanki dragega rajnega počivajo na krasnem Št. Iljskem pokopališču v za njih zidani rakvi v krasni železni trugi. Zemlja jih ne teži, ker zidani grob je prikrit s kameno ploščo.

Kako blagi gospod, da so bili rajni in kako da so jih župljani ljubili, ti je dokaz pre-

lepi nadgrobní spomenik, katerega so dali postaviti dobri Št. Iljski župljani svojemu nepozabljivemu dušnemu pastirju — spomenik je stal čez 300 gld., — kakor kaže napis vsekán v spomenik.

To je kratek popis življenja in smrti ljubljenege dušnega pastirja! Spoštuj tudi ti, dragi bralec, svoje dušne pastirje, kakor so spoštovali vsi pošteni Št. Iljski župljani svojega rajnega dušnega pastirja. Moli za svoje dušne pastirje, poleg pa se spomni tudi na rajnega č. gospoda, katerega življenje in smrt si prebiral, izmoli tudi za njih „Oče naš“, ter reci: „Bog jim daj večni mir in pokoj in večna luč jim naj sveti; naj počivajo v miru!“ Ime Merčnik ostane v sreih duhovnih tovaršev in dobrih Št. Iljskih župljanov neizbrisljivo. F. M.

Katoliška cerkev na Japonskem.

Japonsko cesarstvo je v izhodni Aziji, še dalje proti severo-izhodu od Kitajskega. Že sv. Frančišek Ksaverij je tukaj oznanjal sv. vero pred 300 leti. Tudi pozneje so obdelovali drugi misijonarji tukaj vinograd Gospodov. Ali progoni, ki so prav pogosto hrumeli, in druge zapreke, ovirale so popolno pokristijanjenje le te dežele. V novejših časih pa kaže narod japonski neko posebno nagnjenje do krščanske vere. Nek č. o. jezuit pošilja nam o tem iz Kitajskega mesta Šangaj prav vesela poročila.

Ko so izvedeli Japonci, da imajo jezuitje v Šangaju evropsko šolo, začeli so pošiljati Japonci, med njimi tudi najimenitnejši, svoje sinove v ustav jezuitov. Do konca l. 1886 prišlo jih je 15. Stariši so jih priporočili japonskemu državnemu poslancu, ki biva v Šangaju in ki je izvanredno prijazen jezuitom. Od kraja so stariši nameravali poslati jih v Evropo, kamor prihaja mnogo bogatih Japoncev iz same želje po omiki. Ali v Evropi, kjer se le preveč že zaničuje sv. vera, lahko bi se bili tudi oni naučili zaničevati Kristusa in bi tako nikoli ne dosegli edino prave omike.

Tako pa jih je previdnost Božja peljala v šolo jezuitov in gojiti se smejo o njih najboljše nade za bodočnost. Na večino izmed njih napravila je namreč katoliška vera mogočen utis. Hrepeneli so po natančnejem pouku v krščanskih resnicah ter slednjič prosili za milost sv. krsta. Ravno o božičnih praznikih l. 1886 bili so krščeni trije. Dva izmed njih bosta nekdanj, ako Bog da, v svoji domovini opravljala imenitne službe. Eden je sin nekega ministra in ta služba je v oni rodovini dedna. Zato je upati, da bo tudi novokrščenec po kratkih letih minister na Japonskem. Star je zdaj kakih 20 let. Drugi je sin nekega deželskega oblastnika. Tudi ta bo po uplivu svojega očeta gotovo zasedel kako visoko službo. Ko so ti

mladenči prosili za sv. krst, spravili so patre v nekoliko zadrego. Bati se je bilo, da starišem to ne bode po volji. Zato se obrnejo jezuitje do japonskega poslanca, ter ga vprašajo, kaj bi bilo storiti. Ali ta jim odgovori: Nič se ni bati, jaz sprejemem vso odgovornost na sebe.

Jako blagodejno upliva na te gojence spodbudljivi izgled tudi drugih Japoncev, ki prihajajo v ta zavod. Nedavno je prišel nek mlad Japonec ter je naravnost prosil za sprejetje v red jezuitov. Prav zanimiv je ves način njegovega prihoda. Ko zagleda vratar Japonca v njegovi narodni noši pri vratih, vpraša ga, ga li je morebiti volja zavod pogledati. Ta pa odgovori: Sprejet bi rad bil v vašo hišo, in če me sprejmete, hočem postati jezuit. Bil je že kristijan.

Čudno pa je, da je prišel do spoznanja resnice le po branju krščanskih knjig brez vsakega ustnega pouka. Po svojem krstu stopil je bil v katoliško semenišče na Japonskem. Tam izvé, da so v Šangaju bratje sv. Frančiška Ksaverija, t. j. jezuitje. Sklep, priti k njim je kmalu storjen, pa tudi izvršen. Preden pa mu očetje odgovoré, poizvedó o njem v Japoniji, ter prosijo tudi njegovega pristojnega škofa dovoljenja. Odgovor dobijo jako ugoden. Na to je bil Japonec sprejet v duhovno semenišče in se uči zdaj modroslovja. V kakem poldrugem letu, ko se bo otvoril tukaj novicijat, bo stopil vā-nj.

Že se je pokazalo, kako koristno se da porabiti tukaj. Ravno pred nekaterimi dnevi prišla sta dva mlada bonca v Šangaj. — Bonci se imenujejo višji paganski duhovniki in učnjaki na Japonskem, ki imajo največjo veljavo pri ljudstvu in pri cesarju. Po kaj sta prišla ta bonca? Boga iščeta in prave vere. Kmalu, ko prideta v Šangaj, vprašata: kje je „tempelj nebeškega gospoda?“ Ne ogledata se Kitajskih tempeljnov, le skrbno poprašujeta po tempeljnu pravega Boga. Po treh dneh najdeta hišo jezuitov in prosita vzprejetja. Vsprejela sta se. Že drugi den slečeta svojo bonško obleko, ter prideta k sv. meši, pri kateri se prav pobožno obnašata v družbi svojega rojaka, gori omenjenega semeniščana. Čudovita so pota, po katerih vodi Bog ljudi k resnici!

Ko je bil eden teh dveh boncev 10 let star, rekel je svojim paganskim starišem trdno in odločno, da hoče postati kristijan. Brez vsakega drugega odgovora pošljejo ga stariši v nek samostan boncev, kjer so ga zelo strogo opazovali. Pa ni bilo mogoče odvrniti dečka od njegovega sklepa. Tedaj pa ga je še tudi njegov stric, ki je bil že kristijan, potrdil v njegovem sklepu. Posrečilo se je tudi temu mladenču, da je pridobil tudi nekega tovariša za krščansko vero. Hitro, ko se jima ponudi priložnost, pobegneta, ter prideta na Kitajsko k očetom jezuitom.

Vidi se iz tega, da Japoncem ne manjka prave volje. Kako bodo le-ti osramotili na sodnji den nas Evropejce, ki nas obseva od vseh strani luč resnice, ako je pa nočemo spoznavati!

Dopisi.

Od sv. Petra pri Radgoni. (Lepa pisanka.) Letos so nam č. g. župnik A. Belšak pripravili posebno vesele velikonočne praznike. Naročili so novo podobo župniškega patrona sv. Petra, katera je s skrbjo graške družbe umetnosti jako mojstersko narisana. Živa resnica je, kar so mil. g. kanonik dr. Križanič, ki so prišli navlašč iz Maribora podobe blagoslavljat, o novi podobi rekli, „da bode nova podoba župljane še častila, kedar bodo že trikrat prekopani, in da bode oznanjevala čast skrbnega pastirja, kedar ga že dolgo ne bo več med ovcami“. Namalan je naš božji Izveličar, kako daje sv. Petru ključ nebeškega kraljestva. Sveti obraz Kristusov je milorešen, rajska dobrotljivost in miloba sije iz njegovega očesa. Pred njim kleči sv. Peter in ga gleda in strmi nad besedo Gospodovo, in dal je svojo levico na prsi, kakor bi hotel reči: „Meni, ki sem te trikrat zatajil, boš li izročil ključ nebeškega kraljestva? Tega menda ne boš storil!“ Za sv. Petrom pa stoji petelin ter budi njegovo vest. Na velikonočni ponedeljek se je vršila cerkvena slovesnost. Peterski breg je bil poln vernega ljudstva. Procesija se je vršila iz župniške hiše. Dolga vrsta belih devic je korakala za svojim družbenim križem, potem je stopalo duhovstvo in za njim je neslo čvetero čvrstih, lepo okinčanih mladenčev podobo sv. Petra, na zadnje se je vrstilo pobožno ljudstvo. Pred poznim opravilom so nam g. kanonik blagoslovili novo podobo, in ko je bila potegnjena na steno so prečastni gospod stopili na pridiznico in so govorili srčne besede, pa so zato tudi našim srcem jako nagodile. Rekli so, da nas naj odslej Kristus uči, kajti on sam ima besede večnega življenja. Petelin nas naj budi, kajti blagor tistemu, katerega Gospod, kedar pride, najde bedčega, a sv. Peter naj nam in njim nebesa odpre. Govor je bil poln lepih zgodbic, katerih ne bomo, kakor so nam tudi naročili, pozabili svoje žive dni. Bog plati, gospod župnik, za to lepo pisanko!

Od sv. Ane v Slov. gor. (Velika noč.) Minola je huda zima in se vrnila vesela pomlad. Prve cvetke so se pokazale in ljube ptičice pa zopet začele žgoleti melodije svoje. Minol je sv. postni čas: minola je resnoba in žalost velikega tedna in prišla vesela Velikanoč. Trpeči Odrešitelj, katerega so položili v vsaki farni cerkvi v grob in primerno okinčali z lučicami in cveticami, ustal je in premagal peklo in hu-

do, ter nam ódprl vrata nebeška. Kako hitra sprememba! Zvonovi, ki so tri dni molčali in žalovali, so se h krati oglasili in milodoneče trijančenje nam udarja na uho; tudi strel topičev nam množi velikonočno veselje. Kristjani kar tropoma prihajajo k božjemu grobu in ko duhoven izkliknejo: „Zveličar je vstal zares — Aleluja“, zaori iz vseh grl: „Zveličar je od smrti vstal, premagana je smrt — hudoba; aleluja, aleluja! Jezus spet živi!“ — A zvečer potem, ko so premili Slovenci v svečani procesiji slavili vstajenje Kristusovo, so se užigali po celi lepi Sloveniji veličastni kresovi vstalemu Zveličarju na čast, ki so nam kazali pot tje gori na prijazno migljajoče zvezdice, kjer sedaj naš Odrešitelj nam pripravlja bivališče — ako se vredne storimo, kedaj si ga pridobiti. Tje gori toraj naj vedno plava naš duh. To pomenjajo kresovi. Oh da bi se le tudi pri njih vselej lepo in dostojno obnašali. — Ker je pa letos mnogo kresov zaradi silnega vetra izostalo, bi dobro bilo, da se nadomestijo pred slovanskim praznikom sv. bratov Cirila in Metodija 4. jul. zvečer. Kajti od smrti vstali Zveličar bo ravno tako vzprejel, kakor bi se njemu samemu na čast storilo, kar se stori njegovim ljubljencem svetnikom božjim; zlasti ga bo veselilo, ako to čast storimo onima možema, katera je ravno ostali Zveličar odbral, da sta potegnili naše praočete iz teme nejevere, kar so si nemški — Vihingi zastonj prizadevali. Zatoraj rodoljubi slovenski mislite ob pravem času na to!

Iz Rogaškega okraja. (Pojasnilo.) „Cerkvena priloga“ od 8. marcija štv. 10. današa iz Rogaškega okraja dober svet, naj bi se ljudje bolje v družbo Mohorsko vpisavali in si tako po lahki poti za mali denar dobrih bukev pridobili. Ali dopisnik je nekoliko čez mejo stopil in brez pomisleka Stoperško in Šentflorijansko faro grdil rekoč: „da je še tam malo razorana celina“. Ko bi bil pisatelj tistih vrstic pogledal v šematizem in koledar družbe sv. Mohora za leto 1888, bil bi lahko se prepričal, da Stoperce v primeru faranov in družbenikov stojijo v tretji vrsti, Šentflorijan pa v četrtri. Tedaj pa mora celina že precej razorana biti.

Raznoterosti.

(Usmiljeni bratje.) V pretečenem letu se je 2003 bolnikov zdravilo v Gradci pri usmiljenih bratih, popolnoma ozdravelo jih je 1449, zdravje poboljšalo se je 249. in umrlo jih je 176. Da se bolniki skoraj vsi brezplačno z vsem potrebnim preskrbujejo, je znano; da so pa stroški visoki, vsak lahko preračuni. Le milodarnost dobrotnikov stori predstojništvu mogoče, da se je bilo toliko število bolnikov preskrbelo, in če kje, je pri usmiljenih bratih radodarnost na svojem mestu.